Dnr 2015/422

VON § 90 Remiss från Regeringskansliet, Förslag till införande av en ny placeringsform för barn och unga (stödboende) i socialtjänstlagen (2001:453)

INLEDNING
Kommunstyrelsen hemställer om vård- och omsorgsnämndens yttrande över remiss från Regeringskansliet gällande förslag till införande av en ny placeringsform för barn och unga (stödboende) i socialtjänstlagen (2001:453).

Beredning
Bilaga VON 2015/54/1. Förslag.

Verksamhetschef Mauro Pliscovaz föredrar ärendet.

Yrkanden
Ordföranden Christer Eriksson (C) yrkar
att vård- och omsorgsnämnden beslutar
att yttra sig enligt bilaga.

BESLUT
Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att yttra sig enligt bilaga.

Utdrag
Kommunstyrelsen

VÅRD- OCH OMSORG
Agneta von Schoting

Vård och Omsorgsnämnden

MISSIV

YTTRANDE GÄLLANDE INTERNREMISS AV REGERINGSKANSLIETS FÖRSLAG TILL NY PLACERINGSFORM FÖR BARN OCH UNGA(STÖDBOENDE) I SOCIALTJÄNSTLAGEN [2001:453]

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens förvaltning har begärt yttrande från Vård och omsorgsnämnden angående regeringskansliets förslag i rubricerat ärende. Remissen avser en komplettering av utredningens förslag om boende för stöd och tillsyn. Utredningen vill ha synpunkter på de föreslagna undantagsbestämmelserna för placering av barn i åldern 16-17 år(6 kap 1§ 2st SoL). Utredningen föreslår att ett undantag görs i 6 kap. 1§ andra stycket där man föreslår att Barn i åldern 16-17 år får tas emot i ett stödboende endast om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl skulle då vara att barnet bedöms som moget och förberett för att på ett bra sätt klara av att bo i eget boende och att det själv vill det.

Förvaltningens svar

I stort anser förvaltningen att det föreslagna undantaget i förslag är bra. Förslaget innebär möjlighet att kunna erbjuda en bra boendeform framförallt för ensamkommande barn och ungdomar i 16-17 år som har en egen vilja och har en mognad att ta ett ytterligare steg mot eget boende. Vad gäller barn och ungdomar vars placeringar inom stödboendet inte kan finansieras via ersättningsförordningen, bör regeringen se över vilka möjligheter det finns för finansiellt stöd till kommunen enligt förslaget.

Förslag till beslut

att anta förslag till yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Agneta von Schoting

Socialchef

SALA KOMMUN
Vård- och omsorg
Box 304
733 25 Sala

Besöksadress: Fredsgatan 23, Sala
Växel: 0224-74 70 00
Fax: 0224-192 98
vard.och.omsorgsforvaltningen@sala.se
www.sala.se

Agneta von Schoting
Socialchef
agneta.von.schoting@sala.se
Direkt: 0224-74 90 01

Bilaga VON 2015/54/1

2015-06-03
2015/422

SALA KOMMUN

VÅRD- OCH OMSORG
Mauro Pliscovaz

Yttrande gällande internremiss av regeringskansliets förslag till ny placeringsform för barn och unga(stödboende) i socialtjänstlagen [2001:453]

Kommunstyrelsens förvaltning har begärt yttrande från Vård och omsorgsnämnden angående regeringskansliets förslag i rubricerat ärende.

Remissen avser en komplettering av utredningens förslag om boende för stöd och tillsyn. Utredningen vill ha synpunkter på de föreslagna undantagsbestämmelserna för placering av barn i åldern 16-17 år(6 kap 1§ 2st SoL).

Utredningen föreslår att ett undantag görs i 6 kap. 1§ andra stycket där man föreslår att Barn i åldern 16-17 år får tas emot i ett stödboende endast om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl skulle då vara att barnet bedöms som moget och förberett för att på ett bra sätt klara av att bo i eget boende och att det själv vill det.

Förvaltningens svar

I stort anser förvaltningen att det föreslagna undantaget i förslag är bra. Vi får bättre möjlighet att kunna erbjuda en bra boendeform framförallt för ensamkommande barn och ungdomar i 16-17 år som bor i vårt egna HVB och har visat en egen vilja och har en mognad att ta ett ytterligare steg mot eget boende, men behöver ett visst mått av tillsyn. Här behöver den föreslagna lagförändringen kopplas ihop med förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar(ersättningsförordningen)för att på så sätt kunna ha en finansiering för boendeformen. Vidare bör de barn som placeras i stödboendet ingå inom kommunens avtal med migrationsverket om mottagande av ensamkommande barn och ungdomar.

Vad gäller barn och ungdomar vars placeringar inom stödboendet inte kan finansieras via ersättningsförordningen, bör regeringen se över vilka möjligheter det finns för finansiellt stöd till kommunen.

Mauro Pliscovaz

Verksamhetschef IFA

SALA KOMMUN
Vård- och omsorg
Box 304
733 25 Sala

Besöksadress: Fredsgatan 23, Sala
Växel: 0224-74 70 00
Fax: 0224-192 98
vard.och.omsorgsforvaltningen@sala.se
www.sala.se

Mauro Pliscovaz
Verksamhetschef
mauro.pliscovaz@sala.se
Direkt: 0224-74 90 07

Bilaga KS 2015/142/2

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2015-05-18 S2015/3723/FST

Socialdepartementet

SALA KOMMUN
Vård- och omsorgsförvaltningen
Ink. 2015 -05- 20
Diarienr 2015/422 Diarieplanhetens

Förslag till införande av en ny placeringsform för barn och unga (stödboende) i socialtjänstlagen (2001:453)

Remissinstanser:

1. Förvaltningsrätten i Uppsala
2. Inspektionen för vård och omsorg
3. Länsstyrelsen i Jönköpings län
4. Migrationsverket
5. Socialstyrelsen
6. Barnombudsmannen
7. Myndigheten för ungdom- och civilsamhällesfrågor
8. Alingsås kommun
9. Arjeplogs kommun
10. Bjuvs kommun
11. Eda kommun
12. Gävle kommun
13. Göteborgs kommun
14. Hagfors kommun
15. Kalmar kommun
16. Kumla kommun
17. Landskrona kommun
18. Lessebo kommun
19. Malmö kommun
20. Mariestads kommun
21. Marks kommun
22. Mölndals kommun
23. Nässjö kommun
24. Sala kommun
25. Sigtuna kommun
26. Skellefteå kommun
27. Solna kommun
28. Stockholms kommun
29. Södertälje kommun
30. Timrå kommun
31. Torsby kommun

32. Trelleborgs kommun
33. Tyresö kommun
34. Varbergs kommun
35. Vänersborgs kommun
36. Örnsköldsvik kommun
37. Sveriges Kommuner och Landsting

För närvarande bereds en lagrådsremiss/proposition avseende införandet av en ny placeringsform för barn och unga (stödboende) inom Socialdepartementet. Utgångspunkten för förslaget om införandet av stödboende är det förslag som lämnats av Utredningen om tvångsvård för barn och unga (S 2012:07) i delbetänkandet Boende utanför det egna hemmet – placeringsformer för barn och unga (SOU 2014:3).

Den här remissen avser en komplettering av utredningens förslag om boende för stöd och tillsyn (stödboende), se SOU 2014:3, s. 256-265. Socialdepartementet vill ha synpunkter på den föreslagna undantagsbestämmelsen för placering av barn i åldern 16-17 år(se 6 kap. 1 § 2 st SoL). Beskrivning av övriga författningsförslag i promemorian (6 kap. 1 § första stycket, 6 kap. 2 § och 6 kap. 4 § SoL) finns med för att öka förståelsen och ge en helhetsbild. I den kommande lagrådsremissen/propositionen kommer skälen för förslagen att utvecklas.

Synpunkterna ska ha inkommit senast den 17 augusti 2015.

Svaren ska skickas per e-post till s.registrator@regeringskansliet.se och s.fst@regeringskansliet.se i både word- och pdf-format. Uppge tydligt diarienummer S2015/3723/FST på dokumenten.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har synpunkter att redovisa i sitt svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Frågor kring remissen besvaras av Christopher Carlson (t.o.m. 16 juni), telefon 08-405 39 65 och Jessica Lundahl (fr.o.m. den 17 juni), telefon 08-405 35 97, vid Socialdepartementet.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Med vänliga hälsningar

Per-Anders Sunesson
Departementsråd

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2015-05-18

S2015/3723/FST

Socialdepartementet

SALA KOMMUN
Vård- och omsorgsförvaltningen
Ink. 2015 -05- 20
Diarienr
Diarieplanbeteckn.

Förslag till införande av en ny placeringsform för barn och unga (stödboende) i socialtjänstlagen (2001:453)

Författningsförslag

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 1, 2 och 4 §§ socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 kap.	
1 §	
Socialnämnden *skall* sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i ett familjehem *eller* i ett hem för vård eller boende.	Socialnämnden *ska* sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i ett *1.* familjehem, *2.* hem för vård eller boende, *eller* *3. stödboende för barn och unga i åldern 16-20 år.* *Barn i åldern 16-17 år får tas emot i ett stödboende endast om det finns särskilda skäl.*
Socialnämnden ansvarar för att den som genom nämndens försorg har tagits emot i ett annat hem än det egna får god vård. Vården bör utformas så att den främjar den enskildes samhörighet med anhöriga och andra närstående samt kontakt med hemmiljön.	
2 §	
Varje kommun ansvarar för att det finns tillgång till familjehem och hem för vård eller boende för enskilda och familjer som behöver	Varje kommun ansvarar för att det finns tillgång till familjehem och hem för vård eller boende för enskilda och familjer som behöver

vårdas och bo utanför det egna hemmet. Enligt 3 § *skall* dock behovet av vissa hem tillgodoses av staten.	vårdas och bo utanför det egna hemmet. *Varje kommun ansvarar också för att det finns tillgång till stödboenden för barn och unga i åldern 16-20 år som behöver vårdas och bo utanför det egna hemmet.* Enligt 3 § *ska* dock behovet av vissa hem tillgodoses av staten.

4 §[1]

Vård i familjehem *och* hem för vård eller boende ska bedrivas i samråd med socialnämnden. Detta gäller även sådana hem som avses i 3 §.	Vård i familjehem, hem för vård eller boende *och stödboende för barn och unga i åldern 16-20 år* ska bedrivas i samråd med socialnämnden. Detta gäller även sådana hem som avses i 3 §.

Författningskommentar

Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

6 kap. 1 §

I *första stycket* läggs placeringsformen stödboende till så att den regleras på motsvarande sätt som familjehem och hem för vård eller boende. Det innebär att socialnämnden ska sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna kan tas emot i ett stödboende.

Placeringsformen stödboende gäller för barn och unga i åldern 16-20 år. Som huvudprincip bör en placering i ett stödboende endast bli aktuellt i de fall där barnets eller den unges egen problematik inte ligger till grund för placeringen, dvs. vård- och behandlingsbehov ska som utgångspunkt inte föreligga.

I *andra stycket* finns en undantagsbestämmelse för barn i åldern 16-17. Barn i åldern 16-17 år får tas emot i ett stödboende endast om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara att barnet bedöms vara moget och förberett för att på ett bra sätt klara av bo och leva i ett eget boende/lägenhet och att barnet själv vill bo i ett eget boende/lägenhet.

[1] Senaste lydelse 2009:596.

6 kap. 2 §

På motsvarande sätt som gäller i dag för familjehem och hem för vård eller boende ska varje kommun ansvara för att det finns tillgång till stödboenden för barn och unga i åldern 16-20 år som behöver vårdas och bo utanför det egna hemmet.

6 kap. 4 §

På motsvarande sätt som gäller i dag för familjehem och hem för vård eller boende ska stödboende för barn och unga i åldern 16-20 år bedrivas i samråd med socialnämnden.

Skälen för förslaget

Socialnämnden ska sörja för vård och boende i stödboende
Socialnämnden ska sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna kan tas emot i en verksamhet med stödboende. Socialnämnden har idag motsvarande ansvar avseende familjehem eller hem för vård eller boende. Det bör inte vara någon skillnad i ansvaret för socialnämnden att sörja för de placeringsformer som regleras i lag.

Socialtjänstens bedömning av placering i stödboende
Åldersgruppen som en verksamhet med stödboende ska omfatta är barn och unga i åldern 16-20 år, vilket innebär att en placering kan ske fram till dess att den unge fyller 21 år. I första hand är ett stödboende tänkt som ett placeringsalternativ för 18-åringar och äldre, men om det finns särskilda skäl kan även 16- och 17-åringar bli aktuella för placering i ett stödboende (se vidare nedan). Det behövs en undre åldersgräns för placering i stödboende och denna ska vara 16 år. Personer som är yngre än 16 år ska därför inte kunna placeras i ett stödboende.

Socialnämnden ska ha ett övergripande ansvar för barnet eller den unge inför, under och efter en placering i stödboende. Motsvarande ansvar finns idag avseende familjehem och hem för vård eller boende. Av det här följer att det alltid ska göras en noggrann bedömning utifrån det enskilda barnets eller den unges behov samt barnets och den unges bästa om stödboende är en lämplig placeringsform.

Vid bedömningen av om en placering i ett stödboende är lämplig bör socialtjänsten särskilt överväga om barnets eller den unges eventuella behov av vård- och behandlingsinsatser motiverar en annan placeringsform. Som huvudprincip bör en placering i ett stödboende endast bli aktuellt i de fall där barnets eller den unges egen problematik inte ligger till grund för placeringen, dvs. vård- och behandlingsbehov ska som utgångspunkt inte föreligga.

Utgångspunkten är, som beskrivits ovan, att det alltid ska göras en individuell bedömning om barnet eller den unge ska placeras i ett stödboende. Det är därför inte möjligt att ge en uttömmande beskrivning av de målgrupper som kan tänkas bli aktuella för placering i stödboende.

En tänkbar och särskild angelägen målgrupp för placering i stödboende är barn och unga som tidigare varit placerade i familjehem eller hem för vård eller boende. En annan är ensamkommande barn och unga.

Det bör framförallt vara aktuellt med frivilliga placeringar i stödboende (enligt socialtjänstlagen). Endast i undantagsfall kan det bli aktuellt med en placering i stödboende i enlighet med lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Främst handlar det då om placeringar enligt 2 § LVU, dvs. i de så kallade miljöfallen.

När socialtjänsten gör en bedömning av om ett barn eller en ung person bör placeras i ett stödboende är det viktigt att ta reda på hur barnet eller den unge ställer sig till en placering i ett eget boende/lägenhet. Det är därför viktigt att socialtjänsten hämtar in barnets eller den unges åsikt om vad placeringsformen kan komma att innebära för henne eller honom - praktiskt, socialt och känslomässigt. Om barnet eller den unge känner tveksamhet över att bo ensam bör andra placeringsformer övervägas i första hand.

Socialtjänsten behöver även bilda sig en klar uppfattning om barnet eller den unge har förmåga att klara av den nivå av självständighet som krävs för placering i stödboende. Beslutsstöd som utvecklats inom ramen för BBIC (Barnens Behov i Centrum) inför att den unge lämnar familjehem eller hem för vård eller boende kan exempelvis användas som underlag för den bedömningen.

Vid bedömningen av om ett barn eller en ung person ska placeras i ett stödboende måste även de risker beaktas som uppstår om barn och unga med olika grader av psykosocial problematik förs samman, boendemässigt eller i samband med gruppaktiviteter.

Socialtjänstens bedömning av placering av barn i stödboende

Utredningen ansåg att stödboende i första hand är tänkt som ett placeringsalternativ för 17-åringar och äldre, men att även 16-åringar kan bli aktuella för stödboende, utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

I likhet med vad utredningen har uttalat är bedömningen att socialnämnden behöver iaktta en större försiktighet vid placering av barn i stödboende, till skillnad från personer som är myndiga. Skälen till detta är främst att personer under 18 år är att betrakta som en särskild skyddsvärd grupp och att det kan finnas risker med att placera ett barn i ett eget boende/lägenhet med en mindre närvaro och kontakt med personal. Placering av barn i stödboenden har heller inte varit möjligt tidigare.

Till skillnad från utredningens förslag är bedömningen att barn i åldern 16-17 år, dvs. fram till 18-årsdagen, endast ska kunna placeras i stödboende om det finns särskilda skäl.

Särskilda skäl kan vara att barnet bedöms vara moget och förberett för att på ett bra sätt klara av bo och leva i ett eget boende/lägenhet och att barnet själv vill bo i ett eget boende/lägenhet.

Kommunen ska ansvara för tillgången till stödboenden
Idag ansvarar varje kommun för att det finns tillgång till familjehem och hem för vård eller boende för enskilda och familjer som behöver vårdas och bo utanför det egna hemmet.

Utredningen har föreslagit att varje kommun ska ansvara för att det finns tillgång till insatser som behövs för att kunna möta enskildas och familjers olika behov av vård utanför det egna hemmet.

Det är viktigt att det i lagstiftningen är tydligt att varje kommun ansvarar för att det finns tillgång till de placeringsalternativ som är reglerade i lag. De reglerade placeringsalternativen ska spegla de behov som barn och unga har och därför måste kommunerna kunna säkerställa tillgången till placeringsalternativen. Mot bakgrund av det här föreslås att kommunerna ska ansvara för att det finns tillgång till stödboenden, precis på samma sätt som de idag ansvarar för att det ska finnas tillgång till familjehem och hem för vård eller boende.

Stödboenden ska bedrivas i samråd med socialnämnden
Utredningen har föreslagit att vård i stödboende ska bedrivas i samråd med socialnämnden. Motsvarande reglering finns idag avseende familjehem och hem för vård eller boende. Motsvarande reglering bör även gälla för stödboenden. Förslaget innebär att socialnämnden ansvarar för att den enskilde får den vård han eller hon behöver. Förslaget innebär också att ansvaret kvarstår även efter det att den enskilde har tagits emot i ett stödboende.